Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 34/2018 vp

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamiseksi osakeyhtiöksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriön poliisiosastolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi. Yhtiön toimialana olisi meri-, rautatie- ja tieliikenteenohjaus ja -hallinta sekä siihen liittyvä tiedon keruu, hallinta ja hyödyntäminen. Liikenteen palveluista annettuun lakiin lisättäisiin kaikkien liikennemuotojen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjontaan liittyvät tietojen hallintaa koskevat säännökset.

Poliisiviranomaiset tekevät jatkuvaa yhteistyötä Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelujen kanssa. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että yhteistyö jatkuisi edelleen myös mahdollisen yhtiöittämisen jälleen. Lisäksi on oleellista, että yhtiöittämisen jälkeen viranomaisten kanssa tehtävän yhteistyön kautta saadut tiedot käsitellään turvallisella tavalla.

Erilaisten normaalitilanteesta poikkeavien tilanteiden hallinnan ja toiminnan jatkuvuuden kannalta oleellisen tärkeää, että liikenteenohjauspalveluja tarjoavan yhtiön eri toiminnoissa on varauduttava erilaisiin häiriötilanteita ja poikkeusoloja varten. Tämän vuoksi sisäministeriön poliisiosasto pitää erittäin perusteltua, että varautuminen poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin on huomioitu aluspalvelulain ja liikenteen palveluista annetun lain muutosesityksiin.

Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenteen palveluista annetun lain II A osan 1 luvussa säädettäisiin tieliikenteen ohjauksesta. Esityksen mukaan tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on huolehdittava käyttämiinsä liikenteen turvallisuuden kannalta merkittäviin viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta. Lisäksi palveluntarjoajan on ilmoitettava havaitsemistaan tai sille ilmoitetuista onnettomuus- ja vaaratilanteisiin, väylänpitoon, liikenneturvallisuuteen tai ympäristösuojeluun, pelastustoimintaan tai alue- taikka tullivalvontaan liittyvistä olennaisista seikoista muun muassa liikenne-, pelastus-, ympäristö-, aluevalvonta, poliisi- tai tulliviranomaisille, Rajavartiolaitokselle ja Hätäkeskuslaitokselle. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava edellä mainituille tahoille toimenpiteistä, jotka se tekee 2 §:n 2 momentin nojalla, jos toimenpiteet voivat vaikuttaa edellä mainitun toimijan tehtävien hoitamiseen. Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä, että viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuudesta huolehditaan. Liikenteen ohjauksella on merkittävä rooli koko liikennejärjestelmän toiminnan ja turvallisuuden takia. Lisäksi liikenteenohjauksen toimimattomuus vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Tällä on puolestaan merkitystä poliisin

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Kirkkokatu 12
Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

työn kannalta. Samoin on tärkeää, että viranomaisille ilmoitetaan toimenpiteistä, jotka voivat vaikuttaa toimijan tehtävien hoitamiseen.

Esityksen mukaan viranomaiset avustavat vastikkeetta tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajaa sen suorittaessa sille tässä laissa säädettyjä tehtäviä antamalla sen tarvitsemia tietoja tai muuta tukea, jos se tilanteen vakavuus ja erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen, ja jollei sille ole viranomaisten tehtäviin liittyvää estettä. Koska kaikilla pykälässä mainituilla viranomaisilla on myös muita lakisääteisiä tehtäviä, esitetään pykälään otettavaksi säännös, jonka mukaan alusliikennepalvelujen tarjoajalle annettua apua voidaan antaa jos sille ei ole viranomaisten tehtäviin liittyvää estettä. Asiaan liittyvä intressipunninta ja päätöksenteko olisi suhteutettava mahdollisen vaaratilanteen vakavuuteen ja luonteeseen sekä muihin käsillä oleviin tosiseikkoihin. Arvioinnissa on kuitenkin otettava huomioon esimerkiksi käynnissä olevan muun virkatehtävän laatu ja toisaalta mahdollisen vaaratilanteen vakavuus. Sisäministeriön poliisiosasto perusteltuna, että avustaminen rajataan vain vakaviin ja erityisluonteisiin tilanteisiin, ja silloinkin huomioiden viranomaisten omien tehtävien rajoitteet kuten esimerkiksi muiden poliisitehtävien hoitamisen ensisijaisuus.

Liikenteen palveluista annetun lain II A osan 2 luvussa esitetään säädettäväksi kaikkia liikennemuotoja koskevista tietosääntelystä. Esityksen mukaan liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalla on oikeus saada viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Päätöksen tiedon luovuttamisesta tekee aina luovuttava viranomainen. Tiedot eivät lähtökohtaisesti olisi henkilötietoja. Salassa pidettäviä tietoja ei saa luovuttaa edelleen, ellei luovuttanut viranomainen anna tähän erikseen lupaa. Perusteluiden mukaan pykälässä ei rajata tarkemmin luovutettavia tietoja, vaan kyse on välttämättömyysedellytyksestä. Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan tiedonsaamisen viranomaisilta pitää ehdottomasti edellyttää välttämätöntä tarvetta. Tärkeänä pidetään sitä, että päätöksen tiedon luovuttamisesta tekee luovuttava viranomainen. Tämä koskee esimerkiksi turvallisuusviranomaisten liikennevälineiden sijaintia.

Esityksen mukaan liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovutettava viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjentehtävien hoitamiseksi. Tiedot luovutetaan maksutta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan turvallisuusviranomaisten tehtävien takia on tärkeää, että tietoja saadaan liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalta laajasti ja maksutta.

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 18.04.2018 klo 12:10. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi Sisäministeriön jakelu